

Туризм на верхових конях надає можливість досягати важкодоступні гірські вершини й ущелини, глухі райони тайги та джунглів та помилуватися їх природою.

У сучасному світі популярність кінного туризму стрімко зростає з року в рік, і попит на дані види послуг тільки збільшується.

Враховуючи величезну цікавість, що проявляється до кінного туризму з боку різних верств населення в багатьох країнах світу, Міжнародна федерація кінного спорту в останні роки приділяє цьому питанню серйозну увагу. В рамках федерації створена спеціальна комісія під керівництвом італійського професора Вітторіо де Санктіс, яка приступила до розробки правил проведення інтернаціональних кінно-туристських подорожей [1].

Кінний туризм сприяє збільшенню кола спілкування, дозволяє зустріти нових знайомих і друзів. Також регулює частину соціально-економічних процесів і зачіпає практично всі верстви населення: від дітей до пенсіонерів, від новачків до видатних спортсменів, людей з розумовими відхиленнями, інвалідів та інших груп населення.

Таким чином, можна зробити висновок, що кінний туризм стає досить популярним видом відпочинку, будуються кінні клуби та прокладаються кінно-туристські маршрути, на сьогоднішній день кінний туризм вже відсуває на другий план багато традиційних видів подорожей, також кінний туризм відіграє важливу роль і посідає значне місце в житті будь-якої сучасної людини.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Кляп М. П. Сучасні різновиди туризму : навч. посіб. / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. – К. : Знання, 2011. – 334 с.
2. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності : підручник / Т. Г. Сокол. – К. : Грамота, 2006. – 260 с.

Радіонова О. М., канд. екон. наук, доц.,
Пономаренко Є. Р., студентка,
факультет Менеджменту,

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна*

РОЗВИТОК ТУРИЗМУ В МІСТІ ХАРКОВІ

Туристична сфера набуває дедалі більшого значення для розвитку економічної та соціальної сфери міста Харкова. Пріоритетний напрямок розвитку в'їзного та внутрішнього туризму є провідним чинником покращення якості життя в місті, створення додаткових робочих місць, збільшення валютних запасів, підвищення авторитету та конкурентоспроможності міста.

Розвиток туризму в Харкові значно впливає на такі напрямки економіки, як зв'язок, торгівля, транспорт, сільське господарство,

будівництво, виробництво товарів різного спектру, і є одним з провідних напрямів структурної перебудови економіки. Першочерговими факторами розвитку туристичної галузі є природно-рекреаційний та історико-культурний потенціал міста [2].

Місто Харків та область має найцінніші туристські ресурси, природні комплекси з комфортними кліматичними характеристиками. Сприятливі природні умови Харківщини сприяли створенню та подальшому функціонуванню багатьох санаторних закладів [4].

Аналіз рекреаційних ресурсів (природних комплексів) свідчить про широкий спектр можливостей для організації різноманітних видів активного відпочинку. Природно-рекреаційний потенціал складає приблизно 7% загальнодержавного. Регіон також має багаті пам'ятки історії, архітектури та природи. Природний заповідний фонд Харківської області налічує більше 170 об'єктів загальною площею понад 32 тис. га. До цього переліку входять заповідні фонди ентомологічного, ландшафтного, зоологічного, лісного типів, заповідні урочища, пам'ятники садовопаркового мистецтва, ботанічні, гідрологічні, геологічні та комплексні природні пам'ятки [1].

Важливе значення для збільшення потоків туристів внутрішнього, іноземного туризму, валютних надходжень має активізація екскурсійної справи у місті Харкові та регіоні.

Сьогодні в Харкові діє понад 100 тематичних екскурсійних маршрутів, найцікавіші з них:

- «Оглядова екскурсія Харковом» – туристам запропонують побачити пам'ятник козакові Харку, з яким пов'язують назву міста, музеї, храми та театри міста;

- Маршрут «Столиця Слобожанщини» – прокладений Центральною частиною міста – від нинішньої площі Конституції, яка з'явилася ще в 1659 році одночасно зі спорудженням Харківського острогу та між основними спорудами центру міста;

- Маршрут «Архітектурна симфонія Харкова» – пропонує туристам побачити ряд культурних споруд, серед яких Благовіщенський собор, бібліотека ім. Короленка – найбільше книгосховище, в фондах якого більше, ніж чотири мільйона видань на багатьох мовах світу, а також Харківський національний університет – один із найстаріших у Східної Європи;

- «Харків літературний» – дає змогу відвідати Літературний музей, а також пам'ятники Т. Шевченку, М. Гоголю, О. Пушкіну, Г. Сковороді, Квітці-Основ'яненку;

- «Харків мистецький» – демонструє Бурсацький узвіз та Театральну площу, Харківську філармонію, Літературний та художній музеї та галерею, а також університет мистецтв, академію культури та театри;

- «Харківщина археологічна» – презентує туристам Історико-археологічний музей-заповідник міста «Верхній Салтів», на території якого

розташовані стародавнє Салтівське городище та некрополь. Охочі зможуть побачити Городище салтівської культури (8–10 ст.), що знаходиться у с. Первомайське і Сіверське городище, яке є пам'яткою скіфського часу (3–4 ст. до н.е.) у с. Мілова.

Харківський регіон маючи вигідне геополітичне розташування, володіє значним туристсько-рекреаційним потенціалом – сприятливими кліматичними умовами, багатством флори і фауни, розвинутою мережею транспортного сполучення, великою кількістю історичних пам'яток культури та архітектури.

Основною метою державної програми є створення конкурентоспроможного на міжнародному ринку національного туристичного продукту, здатного максимально задовольнити туристичні потреби населення країни, забезпечення на цій основі комплексного розвитку регіонів за умови збереження екологічної рівноваги та культурної спадщини [4].

Виходячи з вищенаведеного, доцільно сформувані такі рекомендації щодо вдосконалення розробки плану розвитку туризму в м. Харкові:

1) запровадження сучасних підходів до планування та програмування розвитку (стратегічний підхід на основі участі; прозорий механізм залучення громадськості, експертів, бізнесу до розробки регіональних програм; впровадження у програмні документи елементу моніторингу та оцінки їх ефективності, зокрема громадського моніторингу);

2) підвищення прозорості рівня дій влади, вдосконалення форм залучення громадськості до вироблення регіональної політики;

3) професійний розвиток управлінських кадрів, зокрема шляхом запровадження інтенсивних програм навчання державних службовців, представників розвиткових інституцій, бізнесу з питань комунікації, PR, сучасних методів формування місцевої політики, інструментів стимулювання регіонального розвитку, стратегічного планування, інших тем;

4) вдосконалення системи стратегічних програмних документів розвитку туризму: без цього неможливо забезпечувати макроекономічну стабільність і стійке економічне зростання на основі виважених, системних і послідовних кроків та ефективного використання бюджетних коштів;

5) залучення інвесторів.

Отже, Харківський регіон має всі необхідні умови для подальшого розвитку туристської індустрії: вигідне географічне положення, природні умови, історико-культурні, людські і матеріальні ресурси. Харків має вагомі об'єктивні передумови для вступу до кола найрозвинутіших у туристичному відношенні міст України та Європи.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Головащенко О.В. Туризм як форма соціальної активності людини: соціальнофілософський аналіз. / О. В. Головащенко– Запоріжжя, 2002. – 21с.

2. Державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України №583 від 29.04.2002 р. // Офіційний вісник України – 2002. – №18. – С. 143–154.

3. Радионова О. Н. Туристический бизнес и модель туризма: диалектика соотношения / О. Н. Радионова // Місто. Культура. Цивілізація: матеріали VIII міжнар. наук.-теорет. Інтернет-конф., Харків, квітень 2018 р. / [редкол. : М. К. Сухонос (відпов. ред.) та ін.] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – С. 139–142.

4. Євдокименко В. К. Регіональна політика розвитку туризму (методологія формування, практика реалізації) / В. К. Євдокименко– Львів, 1997. – 19 с.

Радионова О. М., канд. екон. наук, доц.,
Холотко І. О., студентка факультету Менеджменту,
*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПАЛОМНИЦЬКОГО ТУРИЗМУ

З економічної точки зору паломницький туризм дає багато позитивних результатів, але більшість досліджень зосереджується на негативних наслідках, які стосуються сакральних місць і обрядів. Хоча туристи сприймаються багатьма як явище, що сприяє збереженню культурних цінностей, у тому числі релігійних, більшість спостерігачів сприймають його, як негативний фактор, що впливає на деградацію природного та культурного середовища.

Єдиною стійкою різницею між паломниками та туристами є те, що паломники не створюють негативного культурного, екологічного та соціального іміджу, який би був пов'язаний з масовим туризмом. Деякі вчені відзначають, що туризм руйнує покаєний вимір паломництва і відлякує духовно мотивованих мандрівників у релігійне захоплення, яке вони повинні відчувати. Багато паломників іноді шоковані від неповажної поведінки навіть невеликих груп туристів або інших людей, які водночас перебувають у священних будівлях.

Активний туризм до багатьох релігійних центрів порушив святість таких місць, як, наприклад, Джабал Муса на Синаї в Єгипеті, або гімалайські буддистські монастирі в Тибеті та Непалі. У багатьох європейських країнах масовий туризм захопив християнські місця поклоніння до такої міри, що вони майже перестали виконувати свої попередні функції. У Західній Європі сакральні установи є також концертними залами, а іноді вони стають аудиторією фестивалів і шоу, що приховує основні цінності, які храм повинен виконувати. Це може викликати проблеми для паломників, які відвідують релігійні місця, щоб провести час у молитві та спогляданні.

Туризм негативно впливає на релігійність і рівень духовності громад, що населяють туристичні курорти. Це безсумнівний факт, що спостерігається в багатьох регіонах світу. Бекерлег і Сіндіга наводять